

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเศรษฐกิจสร้างสรรค์

บ้านห้วยสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

Guideline for Creative Agriculture Tourism Activities Development of Ban Huai Somlan , Udonthani Province

ยุพดี ทองโคตร¹, ศรัณยา วรินทร์เวช², ประเมศวร์ ภูวันนา³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการสร้างคุณค่าหรือเพิ่มมูลค่าและปัญหา ข้อเสนอแนะการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านห้วยสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เครื่องมือที่ใช้การวิจัยคือแบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชน จำนวน 400 คน วิธีการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเศรษฐกิจสร้างสรรค์ บ้านห้วยสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 หากพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.17 ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และด้านการมีส่วนร่วม ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ควรมุ่งเน้น 2 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม โดยสร้างจิตสำนึก คุณธรรมจริยธรรมจรรยาบรรณและธรรมาภิบาล และให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทุก ๆ ฝ่าย 2. ส่งเสริมการสร้างประสบการณ์เชิงพื้นที่ของชุมชน โดยผ่านการสื่อสารข้อมูลด้าน ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีการดำเนินชีวิตที่จะส่งผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของชุมชนด้วยกิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงเกษตร, เศรษฐกิจสร้างสรรค์

Abstract

The research aimed to understand the guidelines for development of value creation or value added as well as to find the problem and solution for the development of creative Agruculture Tourism of Ban Huai Somlan, Udonthani Province. The research tool was a questionnaire. The samples used of the study were 400 Thai tourists who travel to this community. From the accidental sampling or convenience sampling, the research results found out that the creative economy to develop Ban Hua Somlan, Udonthani province in overall is in high

¹ อาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชธานี

² อาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชธานี

³ อาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชธานี

lever($\bar{X}$ =4.12). When considering each aspect, the rank of the descending order of average are in terms of Creative Economy aspect ($\bar{X}$ =4.17), in terms of social and environment responsibility aspect ($\bar{X}$ =4.11), and in terms of participation aspect ($\bar{X}$ =4.08). The guidelines for the development of creative agriculture Tourism should focus on two main aspects which are as follows. 1) In terms of social responsibility, they should form the consciousness, awareness and concentrate on recognizing the moral, ethical, code of conduct, corporate governance as well as social responsibility of all stakeholders who involves. 2) They should promote the creation of on-site experiences via the information communicate in terms of arts, cultures, traditions and lifestyle that would be beneficial to the development of creative economy of the community by creating local culture preserving activities.

Keyword: Agro-tourism, Creative Economy

ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

ยุทธศาสตร์ชาติ คือ กรอบพัฒนาประเทศระยะยาว โดยครอบคลุมตั้งแต่ปี 2561-2580 ในส่วนของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยมีเป้าหมายคือการเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวระดับโลก หรือ เป็นแม่เหล็กการท่องเที่ยวระดับโลก โดยแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ซึ่งสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ตั้งเป้าเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวขึ้นเป็น 37 ล้านคนในปี 2561 และตั้งเป้าเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวขึ้นเป็น 3 ล้านล้านบาท (บริษัทมาร์เก็ตเธียร์, 2561) ในปี 2562 เน้นการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ส่งเสริมการท่องเที่ยว ผ่านการพัฒนาสินค้าและบริการด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจให้ถึงท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับกำหนดเป้าหมายชัดเจนให้ผลักดันการกระจายรายได้สู่จังหวัดท่องเที่ยวรอง และความมุ่งมั่นของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่ต้องการมีส่วนร่วมอย่างสำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่มุ่งให้ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ควบคู่กับการพัฒนาประเทศ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้น สร้างกระแสใส่ใจสิ่งแวดล้อม และเพิ่มเรื่องชูอัตลักษณ์เมืองรอง มาเป็นส่วนผสมหลักในการสร้างสรรค์สินค้า สร้างประสบการณ์ ด้านการท่องเที่ยว(ดร.ยุทธศักดิ์ สุภสร ,2562)

นายไมค์ ออร์กิล ผู้จัดการทั่วไปประจำเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ฮองกงและไต้หวัน Airbnb กล่าวว่านักท่องเที่ยวชาวไทยมีจำนวนมากขึ้น โดยพวกเขาเยือนสถานที่ที่ยังไม่มีคนไปมากนักและต้องการประสบการณ์ที่แท้จริง คาดหวังว่าแนวโน้มนี้ยังต่อเนื่องไปในปี 2562 โดยผู้คนที่เลือกที่จะเดินทางแบบมีคุณภาพ สำร่วย่านที่คนยังไม่ค่อยรู้จัก และเรียนรู้จากคนในท้องถิ่น ขณะที่เพลิดเพลินกับประสบการณ์การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ซึ่งเป็นประโยชน์โดยตรงกับชุมชนท้องถิ่นที่พวกเขาไปเยี่ยมเยือน(หนังสือพิมพ์ BLT Bangkok, 2 มกราคม 2562)

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นการท่องเที่ยวทางเลือกใหม่อีกรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยมีการเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ชุมชนเกษตรกรรม สวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์ และสัตว์เลี้ยงแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่าง ๆ โดยให้ความเพลิดเพลินและความรู้กลับไปประยุกต์ใช้หรือประกอบอาชีพแก่ผู้มาเยี่ยมเยือนได้ อีกทั้งยังเป็นการได้ทวนกลับไปค้นหาเรียนรู้ เข้าใจ ภาควิชาภูมิศาสตร์เกษตรกรรม รากฐานของแผ่นดินไทยที่เปี่ยมไปด้วยคุณค่าภายใต้แนวคิดปรัชญาองค์ความรู้ ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษเกษตรกรไทย ได้สัมผัสกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวชนบท ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม ประเพณี รูปแบบกิจกรรม และการประกอบอาชีพทางการเกษตรที่หลากหลาย ทั้งวิถีดั้งเดิมจนถึงการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ท่ามกลางทัศนียภาพธรรมชาติที่สวยงาม มีการบริหารจัดการ

โดยเกษตรกรหรือชุมชน ความประทับใจที่เกิดจากการได้ชม ชม ซื่อผลิตภัณฑ์ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ก่อให้เกิดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์แก่ผู้มาท่องเที่ยว ทั้งยังส่งผลให้เกิดรายได้แก่ชุมชนจากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์แปรรูปค่าตอบแทนจากการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวอีกด้วย (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และคณะ, 2557) ทั้งนี้การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะเพิ่มพูนความสำคัญมากยิ่งขึ้น เนื่องจากพื้นฐานของการเป็นประเทศเกษตรกรรมที่มีทรัพยากรการเกษตรที่หลากหลาย สภาพภูมิอากาศที่มีความแตกต่างกันในภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยส่งผลให้มีการทำการเกษตรที่แตกต่างกันออกไป เช่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปริมาณน้ำฝนที่ตกลงมามาก ทำให้เหมาะกับการทำสวนผลไม้ การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และการทำสมุนไพร สภาพวิถีการดำเนินชีวิตแบบเกษตรกรรมของคนในท้องถิ่นเสมือนเป็นสิ่งดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยวให้มาเยือนได้ นอกจากนี้ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรยังมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สามารถนำมาพัฒนาผสมผสานกันเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกันได้ นอกจากนี้ความร่วมมือและการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรยังเป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืนได้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2555)

บ้านห้วยสำราญ ตำบลหนองไฮ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เดิมเป็นชุมชนเกษตรกรรม ทำไร่ ไร่นา มันสำปะหลัง ประมาณปี พ.ศ. 2523 มีเกษตรกรในหมู่บ้านนำเบญจมาศพันธุ์มูเซอ(ดอกเดี่ยว)มาปลูกและก่อให้เกิดรายได้ ทำให้เกษตรกรในหมู่บ้านสนใจทำการปลูก แต่ผลผลิตคุณภาพยังไม่ดีเท่าที่ควร สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองร่วมกับนิคมสร้างตนเองฯ เข้ามาส่งเสริมด้านวิชาการ จัดหาสายพันธุ์ดี สายพันธุ์ต่างประเทศและศึกษาดูงาน เกษตรกรจึงนำความรู้ที่ได้มาทำการปลูกและปรับปรุงคุณภาพผลผลิตออกมาได้มาตรฐาน พัฒนาอย่างต่อเนื่องกว่า 38 ปี ไม้ดอกไม้ประดับเป็นที่ต้องการของตลาดและทำให้เกิดรายได้หลักของหมู่บ้านมีรายได้ดีกว่าการทำเกษตรอย่างอื่นจนมีการอพยพแรงงานคืนถิ่นจนถึงปัจจุบัน(สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดอุดรธานี, 2562)

ปัจจุบันบ้านห้วยสำราญ ขึ้นชื่อว่าเป็น “หมู่บ้านดอกไม้ประดับ” หลากหลายสายพันธุ์ ความสวยงามที่สามารถสัมผัสได้โดยไม่ต้องบินไปต่างประเทศ ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแห่งใหม่ของจังหวัดอุดรธานี มาวันนี้เกษตรกรทั้งหมดตอบรับเป็นเกษตรแปลงใหญ่ไม้ดอกไม้ประดับ ยกระดับผลิตไม้ดอกไม้ประดับตลอดปีและเปิดสวนดอกไม้รับนักท่องเที่ยวเป็นครั้งแรกในช่วงต้นฤดูหนาว 2561จนถึงปัจจุบัน หมู่บ้านมีพื้นที่ 645 ไร่ ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทุกแปลงปลูก อาศัยน้ำจากแหล่งน้ำ เช่น สระน้ำ บ่อบาดาล หนองสาธารณะประจำหมู่บ้าน หนองกุดและอ่างเก็บน้ำลำปลาข้าว มีเกษตรกรปลูกไม้ดอกไม้ประดับ 104 ราย เป็น Smart Farmer จำนวน 20 ราย (หนังสือพิมพ์แนวหน้าออนไลน์, 20 ธันวาคม 2562) โดยมีเกษตรกรปลูกไม้ดอกไม้ประดับหลากหลายพันธุ์ส่วนใหญ่ปลูกต้นดอกมะลิ ดอกพุดกรอง ดาวเรือง ทองนกั๋ว ไม้ตัดใบ และบานไม่รู้โรย ส่วนพันธุ์อื่น ๆ เช่น เบญจมาศ 12 สายพันธุ์ คัตเตอร์(พีค็อก) กุหลาบร้อยมาลัย มัม สร้อยทอง ฯลฯ รวมแล้วประมาณ 30 สายพันธุ์ เรียงแถวเป็นแนวยาวกว่า 150 เมตร มองเห็นไกลสุดสายตา และยังมีกิจกรรมการผลิต ผลิตภัณฑ์ต่างๆ ด้วย คือ พวงมาลัยไหว้พระ มาลัยกร, มาลัยแต่งงาน พานบายศรี ซอดอกไม้สด, พวงหรีด แจกัน ชุ่มประดู่ เป็นต้น (MThai, 22 กุมภาพันธ์ 2562)

หมู่บ้านแห่งนี้บอวลด้วยดอกไม้ ชาวบ้านเกือบทุกรั้วเรือนจะปลูกไม้ดอกไม้ประดับเป็นอาชีพหลัก อาชีพเสริม ส่งขายไปยังทั่วประเทศ, เป็นศูนย์เรียนรู้ให้กับผู้ที่สนใจ และกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดอุดรธานี มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยชาวต่างชาติ เดินทางมาชมความงามของดอกไม้กันเป็นจำนวนมาก คู่บ่าวสาวหลายคู่มาถ่ายวีรเวดดิ้งที่นี่ หรือแม้กระทั่งการเก็บภาพไว้เป็นที่ระลึก นายฐานวัฒน์ ธนาธิญญพิชญ์ เกษตรจังหวัดอุดรธานีกล่าวว่า ที่นี่เป็นชุมชนที่สะสมวิถีชีวิต เกื้อหนุนในการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ให้สามารถผลิตไม้ดอกไม้ประดับต่างๆ แล้วต่อยอดให้มีการร้อยมาลัย มาลัยกร ซอดอกไม้ และดอกไม้-มาลัยพิธีต่างๆ ตอบสนอง วิถีพุทธ และ

สังคมที่เปลี่ยนแปลง ตลอดจนการเปลี่ยนตัวเองเป็นนักขาย โดยการรวมตัวเป็นเกษตรแปลงใหญ่ จะเป็นการยกระดับการผลิต ให้สามารถป้อนสู่ตลาดทั้งปี ด้วยคุณภาพสินค้าปลอดภัย (มติชนออนไลน์, 14 สิงหาคม 2561)

ดังนั้น คณะวิจัยเห็นความสำคัญในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเศรษฐกิจสร้างสรรค์ บ้านห้วยสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเศรษฐกิจสร้างสรรค์ บ้านห้วยสำราญ ให้ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเศรษฐกิจสร้างสรรค์ บ้านห้วยสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเศรษฐกิจสร้างสรรค์ บ้านห้วยสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดอุดรธานี ปี 2560 จำนวน 3,566,060 คน(กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวห้วยสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ รวมทั้งวันนักขัตฤกษ์ ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05(ธีรภูมิ เอกกะกุล, 2550) ทำการสุ่มตัวอย่างอย่างแบบบังเอิญ(Accidental Sampling) จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลของงานวิจัย โดยสร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย สามารถแบ่งได้ 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเศรษฐกิจสร้างสรรค์ บ้านห้วยสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเป็นลักษณะคำถามปลายเปิด(Open-End) แสดงความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเศรษฐกิจสร้างสรรค์ บ้านห้วยสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้การวิเคราะห์ได้แก่ การวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยตอนที่ 1 และตอนที่ 2 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 1-5 แทนความคิดเห็นที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ของบ้านห้วยสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

สำหรับการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของข้อความในแต่ละด้านของแบบสอบถามใช้เกณฑ์การแปลความหมายตามแนวทางของประสพชัย พสุนนท์(2553) โดยมีรายละเอียดดังนี้คือ คะแนน4.50-5.00 คือระดับมาก

ที่สุด คะแนน3.50-4.49 คือระดับมาก คะแนน2.50-3.49 คือระดับปานกลาง คะแนน1.50-2.49 คือระดับน้อย และ
 คะแนน 1.00-1.49 คือระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเศรษฐกิจสร้างสรรค์บ้านห้วยสำราญ อำเภอเมือง จังหวัด
 อุตรดิตถ์ ส่งผลต่อชุมชนสังคมทั้งด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมพื้นที่ นำไปสู่ความตื่นตัวในการดำรง
 ไว้ซึ่งความคุ้มค่าและสมดุลของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรดังนี้

1. การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อย
 ละ 50.75 และเป็นเพศชาย จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 49.25 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า หรือ
 เท่ากับ 30 ปีจำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 35.75 อายุ 31-40 ปี จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 40.50 อายุ 41-50
 ปีจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.75 และอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 ผู้ตอบ
 แบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าหรือเท่ากับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ
 35.50 ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.75

2. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้าน
 ห้วยสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ในภาพรวมค่าเฉลี่ย 4.12 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า
 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านห้วยสำราญ
 อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ มีค่าเฉลี่ยแต่ละด้านในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านเศรษฐกิจ
 สร้างสรรค์ ค่าเฉลี่ย 4.17 ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมค่าเฉลี่ย 4.11 และด้านการมีส่วนร่วมค่าเฉลี่ย
 4.08 ซึ่งความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของบ้าน
 ห้วยสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ในแต่ละด้านดังนี้

2.1 ด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์โดยรวมค่าเฉลี่ย 4.17 อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย
 ข้อ โดยมีการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การฟื้นฟูวิถีชีวิตความเป็นอยู่ย่านการค้าแบบดั้งเดิมใน
 ชุมชน ค่าเฉลี่ย 4.45 การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเหมาะสำหรับทุกเพศทุกวัยทุกชนชาติ ค่าเฉลี่ย 4.19 และสังคมไทยเป็น
 สังคมที่มีวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตการเกษตร ค่าเฉลี่ย 4.14

2.2 ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม ในภาพรวมค่าเฉลี่ย 4.11 อยู่ในระดับมาก เมื่อ
 พิจารณาเป็นรายข้อ โดยมีการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ชุมชนตระหนักถึงความสะอาดความ
 เป็นระเบียบเรียบร้อยในชุมชน ค่าเฉลี่ย 4.51 ชุมชนคำนึงถึงสุขอนามัยที่จะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น
 ค่าเฉลี่ย 4.45 และชุมชนเน้นการท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ย 3.97

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในภาพรวมค่าเฉลี่ย 4.08 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยม
 การเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ชุมชนมีส่วนร่วมการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับ
 ภาครัฐ ภาคเอกชน ค่าเฉลี่ย 4.33 ชุมชนมีความเหมาะสมในการจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ค่าเฉลี่ย 4.20 และ
 มัคคุเทศก์/วิทยากรมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ ค่าเฉลี่ย 4.03

กิจกรรมสำคัญในการสร้างคุณค่าให้กับชุมชนเชิงเกษตรของบ้านห้วยสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ที่มี
 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร รวมถึงการนำเสนอวิถีชีวิตและภูมิปัญญาใน
 ชุมชน ได้แก่ ศูนย์การเรียนรู้การปลูกดอกไม้ดอกไม้ประดับ เยี่ยมชมความงามของดอกไม้ ต่อยอดการเรียนรู้การร้อย

มาลัย มาลัยกร ช่อดอกไม้ และดอกไม้ มาลัยพิธีต่างๆ ตอบสนอง วิถีพุทธและสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อีกด้วย พร้อมกับ
สัมพัสบรยากาศชนบทที่ปราศจากมลพิษ การรับรู้เข้าใจในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเศรษฐกิจสร้างสรรค์บ้านห้วยสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ดำเนิน
จังหวัดอุดรธานี ดังนี้

1.การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเศรษฐกิจสร้างสรรค์บ้านห้วยสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ใน
ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับ
แนวคิดของทฤษฎีพิพัตต์ โพธิ์สิทธิพรหม(2556) ได้ศึกษาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่า
การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นการท่องเที่ยวแนวใหม่ที่สร้างเศรษฐกิจของการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น โดยการท่องเที่ยว
ประเภทนี้สร้างเรื่องการเข้าถึงวัฒนธรรม วิถีชีวิต ประเพณี การรักษาสีงแวดล้อมและวัฒนธรรมให้สืบทอดต่อไป โดย
การให้ผู้มาเยือนได้มีประสบการณ์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษและมีส่วนร่วมกิจกรรมความเป็นอยู่ที่แท้จริงของสถานที่
ท่องเที่ยวต่างๆ และทำให้นักท่องเที่ยวและชาวชุมชนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิตของผู้คนในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็่นวิถี
การอยู่อาศัยการประกอบอาชีพ อาหารการกิน ศิลปะหัตถกรรม และสร้างจิตสำนึกการรักชาติวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ซึ่ง
พื้นที่บริบทแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของชุมชนและของคนที่ ซึ่งจะทำให้เข้าใจวัฒนธรรมอันดี มี
เอกลักษณ์ของผู้คนและสถานที่นั้น ๆ ผ่านประสบการณ์ตรง เรียกว่าเป็นเวทีการเรียนรู้แบบมีชีวิต ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่ง
ในกระบวนการที่จะทำให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้ต่อไป

ด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ส่งเสริมการสร้างประสบการณ์เชิงพื้นที่ โดยการ
พัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ในพื้นที่ ค้นหาอัตลักษณ์ วิถีของชุมชนสร้างความแตกต่างในบริบทพื้นที่ เสริมสร้างคุณค่าให้กับ
การท่องเที่ยวเชิงเกษตร พร้อมทั้งพัฒนาการตลาดและสื่อการตลาดเพื่อให้เกิดการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายสำหรับ
การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ซึ่งชุมชนห้วยสำราญเป็น ชุมชนที่สะสมวิถีชีวิต เกื้อหนุนในการปลูกไม้ดอก-ไม้ประดับ ให้
สามารถผลิตไม้ดอก ไม้ใบและไม้ต่างๆ แล้วต่อยอดให้มีการร้อยมาลัย มาลัยกร ช่อดอกไม้ และดอกไม้-มาลัยพิธีต่างๆ
ตอบสนอง วิถีพุทธ และสังคมที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งสามารถสร้างประสบการณ์เชิงสร้างสรรค์แบบยั่งยืนและผลิตเพลีน
ให้นักท่องเที่ยว เรียนรู้จากคนในท้องถิ่น ผ่านการสื่อสารข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิธีการดำเนินชีวิต ซึ่ง
เป็นประโยชน์โดยตรงกับชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวเกษตรเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนต่อไป

ด้านการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนที่อยู่ในระดับมาก เช่นเกี่ยวกับด้านอื่น ๆ ซึ่งจะมีการสนับสนุน
การท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการรับผิดชอบในแต่ละฝ่ายให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์
นั้น การมีส่วนร่วมมีความสำคัญที่ทำให้การท่องเที่ยวเชิงเกษตรสำเร็จได้ สอดคล้องกับแนวคิดของใจชนก ภาคอิต
(2555) ได้ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ใน
การ่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมพัฒนา ในกระบวนการด้วยตนเอง อย่างเห็นพ้องต้องกันและสอดคล้อง
กับแนวคิดของ มณฑล จันทร์แจ่มใส(2551) ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมของบุคคล
จะต้องมีและเกิดขึ้นโดยตลอด ทั้งนี้เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ การบริหารจัดการ
ดำเนินงานตามแผน การเสียสละกำลังแรงงานของบุคคล ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ กำลังเงินหรือทรัพยากรที่มีอยู่

ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม ควรสร้างจิตสำนึกและให้ความตระหนักถึงความรับผิดชอบ
รับผิดชอบต่อสังคมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทุกๆ ฝ่ายทั้งภายนอกและภายในองค์กร ควบคู่กับการดำเนินการบริหาร
จัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อความยั่งยืนร่วมกันกับชุมชนและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งดำเนินการประเมินกิจกรรมความ

รับผิดชอบต่อสังคมและการปรับปรุงกิจกรรมให้เข้ากับบริบทการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อให้เกิดการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ

กิจกรรมสำคัญในการสร้างคุณค่าให้กับบ้านห้วยสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ สัมผัสบรรยากาศชนบทที่ปราศจากมลพิษ การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ต่อยอดการเรียนรู้การร้อยมาลัย มาลัยกร ช่อดอกไม้ และดอกไม้-มาลัยพิธีต่างๆ ตอบสนอง วิถีพุทธ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อีกด้วย การรับรู้เข้าใจในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นการเพิ่มคุณค่าและสร้างความแตกต่างของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่แตกต่างเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ ดังนั้นการทำกิจกรรมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของบ้านห้วยสำราญ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จึงมีความสำคัญต่อบริบทพื้นที่ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของภักดิ์พงษ์ เกรกสกุลและคณะ(2557) ที่พบว่า เพื่อให้มีจุดหมายเพื่อสนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของบริบทชุมชนที่จะช่วยทำให้เกิดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อชุมชน ซึ่งในการบริหารจัดการท่องเที่ยวต้องมีเครื่องมือที่สำคัญ ได้แก่ การทำความเข้าใจ การให้ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของหลากหลายในวัฒนธรรมในการสื่อความหมายให้ตรงกัน ซึ่งนอกจากจะเป็นการเสริมแรงให้กับการตระหนักรู้ในคุณค่าของชุมชนของตนแล้ว ต้องเป็นการเสริมแรงให้กับการตระหนักรู้ในคุณค่าของชุมชนของตนเองและเป็นการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของการสร้างสรรค์กิจกรรมให้กับนักท่องเที่ยวเองเพื่อที่จะนำประสบการณ์ที่ได้จากการเดินทางท่องเที่ยวไปใช้ในวิถีชีวิตตนเองต่อไป

ข้อเสนอแนะ

บ้านห้วยสำราญ ได้พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อเยี่ยมชมความงามของดอกไม้ประดับนานาพันธุ์ ควรส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์ตามวิถีเกษตรกรให้ดีขึ้นและ จัดวางแผนภูมิทัศน์ ส่วนไหนจะปลูกเพื่อตัดขายและส่วนไหนปลูกเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมได้ตลอดปี และควรมีป้ายบอกทางชัดเจน อ่านและเห็นได้ง่าย

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(2555). แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.10 มกราคม 2562.สถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศ รายจังหวัด ปี 2561. การสืบค้นจาก https://www.mots.go.th/more_news.php?cid=509&filename=index
- ใจชนก ภาคอด.(2555). การรับรู้และการมีส่วนร่วมของบุคลากรสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพสถาบันสู่ความเป็นเลิศ ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ. กรุงเทพฯ:สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทิพย์วดี โพธิ์สิทธิพรธรรม (2556). การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยฟาอีสเทิร์น, 6(2).
- ธีรวุฒิ เอกะกุล.(2550).ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: วิทยาออฟเซตการพิมพ์
- บริษัทมาร์เก็ตเธียร์.15 กรกฎาคม 2561.ภาคการท่องเที่ยวไทยครึ่งปีแรกโตต่อเนื่อง แม็กเน็ตท่องเที่ยวใหม่ๆ แข็งแกร่ง เปิดไอคอนสยามปลายปี หนุนท่องเที่ยวทะเลลุ่มเป้า. สืบค้นจาก<https://marketeeronline.co/archives/63542>

The 7th National Conference
Nakhonratchasima College
วันเสาร์ที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ.2563

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และคณะ.(2557). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ:ศูนย์วิชาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ประสพชัย พสุนนท์. (2553) สถิติธุรกิจ(Business Statistics). กรุงเทพฯ: ท้อป.

ภัทรพงษ์ เกริกสกุลและคณะ. (2557) การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงศาสนาวัตในกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์. วารสารปัญญาภิวัฒน์, 5(1),31-39.

มณฑล จันทร์แจ่มใส. (2551). ปัจจัยการสื่อสารการตลาดที่มีผลต่อการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวกรณีศึกษา: เกาะมุกจังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ยุทธศักดิ์ สุภสร. 24 กรกฎาคม 2562 . ทิศทางการท่องเที่ยวไทย ในปี 2562 . สืบค้นจาก

<https://www.tatreviewmagazine.com/article/tourism-thailand-2562/>

สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดอุดรธานี. 10 มกราคม 2562. บ้านห้วยสำราญ สืบค้นจาก

<https://thailandtourismdirectory.go.th/th/info/attraction/detail/itemid/97493>

หนังสือพิมพ์แนวหน้าออนไลน์. 20 ธันวาคม 2562. ไม่ต้องไปเที่ยวไกล ที่อุดรก็มี “ดอกไม้งามยามหนาว” ที่บ้านห้วยสำราญ สืบค้นจากhttps://www.matichon.co.th/publicize/news_693445

หนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์. 14 สิงหาคม 2561. ห้วยสำราญ-ห้วยเจริญ สู่บ้านไม้ดอกไม้แปลงใหญ่. สืบค้นจาก

https://www.matichon.co.th/publicize/news_693445

หนังสือพิมพ์ btlbangkok ออนไลน์. 2 มกราคม 2562. เปิดเทรนด์ท่องเที่ยวไทยปีหมูทอง 2562 คาดปี

ใหม่เงิน สะพัดกว่า 4.7 หมื่นล้านบาท. สืบค้นจาก<http://www.btlbangkok.com/CoverStory/> เปิดเทรนด์ท่องเที่ยวไทยปีหมูทอง2562คาดปีใหม่เงินสะพัดกว่า47หมื่นล้านบาท

MTHAI.22 กุมภาพันธ์ 2562 .เที่ยวลึกลงในสวนดอกไม้ ณ บ้านห้วยสำราญ จ.อุดรธานี สืบค้นจาก

<https://travel.mthai.com/region/203625.html>